

(3 Hours)

(Total Marks: 100)

N.B: (1) All questions are compulsory

(2) All questions carry equal marks. (20 Marks each)

1. Define International Relations and discuss Realist Approach to its study

OR

Critically examine the concept of Balance of Power

2. Do you agree that present world order is Non-polar? Give reasons for your answer.

OR

Discuss the impact of Cold war in creating a rigid bipolar world.

3. Define conflict and discuss the changing nature of international conflict

OR

Define Disarmament and discuss its contribution in the establishment of World Peace.

4. "Globalisation is considered as necessary evil". Comment

OR

Examine the Role and relevance of the European Union with reference to BREXIT

5. **Write Short Notes (Any Two)**

(a) Determinants of Power

(b) Multipolarity

(c) IMF

(d) Liberal Approach

(e) Collective Security

[वेळ: ३ तास]

[गुण: १००]

- सूचना: १. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
२. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत. (प्रत्येकी २० गुण)

- प्र.१ आंतरराष्ट्रीय संबंधाचा अर्थ सांगून त्याच्या वास्तववादी दृष्टीकोनाची चर्चा करा.
किंवा
सत्तासमतोल संकल्पनेचे टिकात्मक परीक्षण करा.
- प्र.२ समकालीन विश्वरचना अध्रुवीय आहे का? तुमच्या उत्तराच्या समर्थनार्थ कारणमिमांसा करा.
किंवा
परीदृढ द्विध्रुवी विश्वरचना निर्मितीतील शीतयुद्धाच्या परिणामांची चर्चा करा.
- प्र.३ संघर्ष संकल्पनेचा अर्थ सांगा. आंतरराष्ट्रीय संघर्षाच्या बदलत्या स्वरूपाची चर्चा करा.
किंवा
निःशस्त्रीकरण संकल्पना स्पष्ट करा. जागतिक शांतता प्रस्थापनेतील त्याच्या भूमिकेची चर्चा करा.
- प्र.४ “जागतिकीकरण हे न टाळता येणारे अरिष्ट आहे.” – भाष्य करा.
किंवा
ब्रेक्झीट संदर्भात युरोपीअन महासंघाची भूमिका व यथार्थता यांचे परीक्षण करा.
- प्र.५ टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन)
अ) सत्तेचे घटक
ब) बहुध्रुवीय
क) आंतरराष्ट्रीय नाणेनिधी
ड) उदारमतवादी दृष्टीकोन
इ) सामुहिक सुरक्षा